

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Рівненський державний гуманітарний
університет

філологічний факультет

кафедра української та зарубіжної літератури

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Літературне краєзнавство
Освітня програма	Середня освіта (українська мова і література)
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська мова
Викладач	Захарчук Ірина Василівна, докторка філологічних наук
CV викладача на сайті кафедри	https://www.rshu.edu.ua/kafedry-if/kafedra-mktisl/sklad-kafedri/121-personalii/1179-zakharchuk-iryna-vasylivna
E-mail викладача	z-a20500@ukr.net

Курс «Літературне краєзнавство» передбачає розширити творчі обрії пізнання літератури як багатовимірного явища, осягати яке можна з різних аналітичних перспектив. Унікальність курсу полягає в тому, що він поєднує історичну, літературознавчу та соціокультурну практики. У процесі навчання головну увагу буде звернено на концепти національного й регіонального літературного канону, проблеми культурної топографії, а також на знакові постаті письменників та громадських діячів, які мали вирішальний вплив на формування літературної мапи Волині.

Добір персоналій для докладного вивчення базовано на кількох стратегічних засадах. Передусім це значення в літературному житті Рівненщини та волинського регіону; по-друге, це настанова на полікультурність, тобто розбудову культурного діалогу між різними етнічними спільнотами, по-третє, це євроінтеграційні інтенції в літературному житті Рівненщини, прокладання культурних мостів між українською та європейською культурами.

Мета курсу – ознайомити зі стратегіями кодифікації мистецького простору в регіональному вимірі у взаємодії літературно-мистецьких та суспільно-політичних чинників; сформуванню уявлення про знакові постаті письменників та громадських діячів, які мали вирішальний вплив на формування культурної свідомості певної епохи; скласти уявлення про мультикультурні проєкції регіональної культури.

Завдання курсу:

- вивчити художні твори ключових постатей літературного- мистецького життя Волині
- ознайомитись з розвитком культурного життя Рівненщини на різних етапах;
- проаналізувати моделі пам'яті на літературній карті Рівненщини.;
- навчити застосовувати новітні методологічні підходи для верифікації регіональної культурної ідентичності.

➤ процесі вивчення курсу головна увага зосереджена на **набутті таких компетентностей:**

➤ Загальні компетенції

- ЗК1. Здатність вирішувати завдання, які потребують фахових знань, умінь, навичок та досвіду; володіння способами інтеріоризації професійних знань; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; виконувати професійні функції в умовах інклюзивного навчання.
- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; поінформованість із проблеми інновацій в освіті та науці; готовність до застосування сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій у навчанні; в організації та проведенні навчальних занять, для контролю та корекції навчання, самонавчання
- ЗК4.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати з архівами, каталогами, добирати критичну та

монографічно-дослідницьку літературу для розв'язання сформульованої навчально-наукової проблеми;

➤ **Фахові компетенції**

➤ ФК2. Здатність виявляти потенційні зв'язки освітньої теорії, освітньої політики та практики; здатність до консультування з питань освітньої теорії і практики; обізнаність з різними контекстами, у яких може відбуватися навчання.

➤ ФК9. Здатність брати участь у дискусіях на літературні теми; підтримувати контакти із письменниками, вченими; діагностувати рівень художніх смаків слухачів та відповідно корелювати складність коментарів, інтерпретацій; адаптувати складні дослідницькі теорії, тези до рівня реципієнтів; володіння основами риторики; здатність до редагування сучасних видань, до аналізу авторського рукопису, укладання рецензії, анотації, плану-проспекту видання, яке готується до друку

➤ ФК12. Здатність використовувати досягнення сучасної науки у практиці навчання української мови й літератури, літератури національних меншин в Україні; здатність до розуміння місця й ролі української мови, української та зарубіжної літератури в системі освіти.

Програмні результати навчання.

➤ ПР3.Здатність до рефлексії; навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення; дотримання у своїй діяльності принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

➤ ПР10.Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; узагальнювати емпіричні дані та формулювати висновки; застосовувати методи і прийоми загального і творчого редагування (за потреби), здійснювати редагування різних за жанрами авторських рукописів.

➤ ПР11.Застосовувати різні методи аналізу літературного тексту (компаративні, літературна антропологія, постколоніальні підходи, формальний та структуральний аналіз); розрізняти рівні вияву художності (елітарна, масова, популярна література, нон-фікшн); встановлювати композиційні, риторичні, наративні, жанрові особливості літературного тексту; вміти описати генетико-контактологічні зв'язки в українській (зарубіжній) літературі.

➤ **Очікувані результати навчання**

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти *повинні знати*:

- особливості взаємодії національного й регіонального канону літератури ;
- ключові постаті літературного процесу регіону;
- вплив суспільних та культурних чинників на формування літературних смаків.

Вміти:

- вміють розкрити основні аналітичні парадигми у підходах до концептуальних засад літератури регіону;
- аналізують вплив головних травматичних факторів (війни, революції, репресії) на літературно-мистецького життя регіону;
- розбудовують моделі рецепції української літератури в поліфонії методологічних підходів та ціннісних пріоритетів.

Також під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи особливу увагу буде звернено на вплив травматичних факторів (сталінського тоталітарного режиму, Другої Світової війни, Голокосту та війни росії проти України) на долі окремих митців та тенденції літературного життя в цілому. Практичне значення курсу в системі літературної освіти студента-магістранта полягає в тому, що здобуті знання та аналітичні підходи можуть знайти застосування й творчий розвиток на уроках літератури рідного краю, передбачених шкільною програмою, а також під час факультативних занять та гурткової роботи.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Пізнавальний й виховний потенціал літературного краєзнавства.

Тема 1. Багатоголосся культур в урбаністичному просторі Рівного міжвоєнного двадцятиліття.

Тема. 2.Простір реальний та символічний в культурній топографії міста .

Тема 3. Знакові пам'ятники Рівного та їхня роль у формуванні культурної пам'яті.

Тема 4. Валер'ян Поліщук в історії української літератури.

Змістовий модуль 2. Літературно-мистецька карта регіону.

Тема 1. Доля і творчість Зузани Гінчанки.

Тема 2. Мемуари Уласа Самчука («На білому коні», «На коні вороному») і формування культурної ідентичності.

Тема 3. Творчий доробок Бориса Тена.

Тема 4. Кінематографічна версія Рівного.